

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 596

Phẩm BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA (4)

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không thể thiết lập, có đến có đi, có ở có không ở. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không thể thiết lập, có đến có đi, có ở có không ở. Uẩn, xứ, giới... không đi, không đến, không ở, không không ở. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không thể thiết lập, có xa, có biên giới kia. Mười hai xứ, mười tám giới cũng không thể thiết lập, có xa, có biên giới kia. Uẩn, xứ, giới không xa, không biên giới kia, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không thể thiết lập, có yêu thích có giận, có sợ có si. Mười hai xứ, mười tám giới cũng không thể thiết lập, có yêu thích có giận, có sợ có si. Uẩn, xứ, giới... không yêu thích, không giận, không sợ, không si, đó là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không cho, không lấy, không giữ giới, không phạm giới, không nhẫn, không không nhẫn, không tinh tấn, không giải đãi, không đảnh trì, không loạn tâm, không diệu tuệ, không ác tuệ... Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không cho, không lấy, không giữ giới, không phạm giới, không nhẫn, không không nhẫn, không tinh tấn, không giải đãi, không đảnh trì, không loạn tâm, không diệu tuệ, không ác tuệ. Uẩn, xứ, giới đều không cho, không lấy, không giữ giới, không phạm giới, không nhẫn, không không nhẫn, không tinh tấn, không giải đãi, không đảnh trì, không loạn tâm, không diệu tuệ, không ác tuệ. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không điền đảo, không không điền đảo. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không điền đảo, không không điền đảo. Uẩn, xứ, giới đều không điền đảo, không không điền đảo. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi. Uẩn, xứ, giới đều không Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn vô minh, không giải thoát. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng vô minh, không giải thoát. Uẩn, xứ, giới đều vô minh, không giải thoát. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không Tịch lự, Giải thoát, Đăng trì, Đăng chí. Uẩn, xứ, giới đều không Tịch lự, Giải thoát, Đăng trì, Đăng chí. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không hữu lượng, không vô lượng, không thần thông, không không thần thông. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không hữu lượng, không vô lượng, không thần thông, không không thần thông. Uẩn, xứ, giới đều không hữu lượng, không vô lượng, không thần thông, không không thần thông. Như vậy gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không không, không bất không, không hữu tướng không vô tướng, không hữu nguyện, không vô nguyện. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không không, không bất không, không hữu tướng không vô tướng, không hữu nguyện, không vô nguyện. Uẩn, xứ, giới cũng không không, không bất không, không hữu tướng không vô tướng, không hữu nguyện, không vô nguyện. Gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, năm uẩn không hữu vi, không vô vi, không hữu lậu, không vô lậu, không thế gian, không xuất thế gian, không có buộc, không lìa buộc. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không hữu vi, không vô vi, không hữu lậu, không vô lậu, không thế

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

gian, không xuất thế gian, không có buộc, không lìa buộc. Uẩn, xứ, giới đều không hữu vi, không vô vi, không hữu lậu, không vô lậu, không thế gian, không xuất thế gian, không có buộc, không lìa buộc, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không có chấp trước, không không chấp trước, không hữu trí, không vô trí. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không có chấp trước, không không chấp trước, không hữu trí, không vô trí. Uẩn, xứ, giới đều không có chấp trước, không không chấp trước, không hữu trí, không vô trí, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không nắm giữ, không lay động, không hý luận. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không nắm giữ, không lay động, không hý luận. Uẩn, xứ, giới đều không nắm giữ, không lay động, không hý luận. Gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không có tưởng, không không tưởng. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không có tưởng, không không tưởng. Uẩn, xứ, giới đều không có tưởng, không không tưởng. Gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không vắng lặng, không phải không vắng lặng. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không vắng lặng, không phải không vắng lặng. Uẩn, xứ, giới... không vắng lặng, không phải không vắng lặng, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, năm uẩn không Niết-bàn, không không Niết-bàn. Mười hai xứ, mười tám giới... cũng không Niết-bàn, không phải không Niết-bàn. Uẩn, xứ, giới đều không Niết-bàn, không phải không Niết-bàn. Gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do năm uẩn phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do năm uẩn phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Những gì do mười hai xứ, mười tám giới... phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do mười hai xứ, mười tám giới... phát sinh, gọi là Bát-nhã

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do duyên khởi phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do duyên khởi phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do điên đảo phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do điên đảo phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do triền cái phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do triền cái phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do ba mươi sáu ái hành phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do ba mươi sáu ái hành phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do sáu mươi hai kiến chấp phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do sáu mươi hai kiến chấp phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do Tĩnh lự, Giải thoát, Đẳng trì, Đẳng chí phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do tĩnh lự giải thoát, đẳng trì, đẳng chí phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì do bốn Vô lượng, năm Thần thông phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh thật có của những gì do bốn Vô lượng, năm Thần thông phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dũng Mãnh, những gì thuộc về các pháp căn lành, thế gian phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì thuộc về các pháp căn lành, thế gian phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do giới, định, tuệ, giải thoát giải thoát tri kiến thanh tịnh phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do giới, định, tuệ, giải thoát giải thoát tri kiến thanh tịnh phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do pháp xuất thế gian vô y vô lậu thuộc vô vi phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do pháp xuất thế gian vô y vô lậu thuộc vô vi phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do pháp Không, Vô tướng, Vô nguyện, không sinh khởi, không tạo tác phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có của những gì do pháp Không, Vô tướng, Vô nguyện, không sinh khởi, không tạo tác phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, những gì do sáng suốt giải thoát xa lìa diệt tận Niết-bàn phát sinh thì không phải là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh thật có

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

của những gì do sáng suốt giải thoát xa lìa diệt tận Niết-bàn phát sinh, gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Vì sao? Thiện Dững Mãnh, Bát-nhã ba-la-mật-đa như vậy không thuộc sắc uẩn cũng không thuộc thọ, tưởng, hành, thức uẩn. Không thuộc nhãn xứ, cũng không thuộc nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, không thuộc sắc xứ cũng không thuộc thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, không thuộc nhãn giới cũng không thuộc nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới, không thuộc sắc giới cũng không thuộc thanh, hương, vị, xúc, pháp giới. Không thuộc nhãn thức giới cũng không thuộc nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới. Không thuộc địa giới cũng không thuộc thủy, hỏa, phong, không, thức giới. Không thuộc Dục giới cũng không thuộc Sắc, Vô sắc giới. Không thuộc hữu vi cũng không thuộc vô vi. Không thuộc thế gian cũng không thuộc xuất thế gian. Không thuộc hữu lậu cũng không thuộc vô lậu. Không thuộc pháp thiện cũng không thuộc pháp không thiện. Không thuộc hữu tình giới cũng không thuộc phi hữu tình giới. Cũng không xa lìa các pháp như vậy mà riêng có Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Này Thiện Dững Mãnh, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thuộc các pháp như vậy cũng không phải không thuộc. Như vậy, tánh chân như, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh như thật có của các pháp thuộc ở trên hay không thuộc ở trên gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Dững Mãnh, chân như ấy là khái niệm gì? Thiện Dững Mãnh, chân như ấy nghĩa là tánh các pháp, không phải như chỗ phàm phu ngu si có thể nắm bắt được không phải khác cái ấy. Nhưng tánh các pháp như các Như Lai, Bồ-tát đệ tử Phật đã thấy. Pháp tánh lý thú chân thật như vậy thường không đối khác nên gọi là chân như. Chân như đây chính là nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa của Bồ-tát.

Này Thiện Dững Mãnh, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp như vậy không thêm, không bớt, không hợp không lìa, không thiếu không đủ, không lợi không hại, không di chuyển, không hướng đến; không sinh, không diệt, không dơ không sạch, không lưu chuyển không hoàn diệt; không tập khởi, không ẩn mất; không có

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tướng, không không tướng, không bình đẳng, không không bình đẳng; không thế tục, không thắng nghĩa, không vui, không khổ, không thường, không vô thường, không sạch, không không sạch, không ngã không vô ngã, không chắc thật không hư dối, không người làm, không vật được làm; không dung nạp, không không dung nạp; không tin hiểu không không tin hiểu, không tự tánh không không tự tánh; không chết không sống, không sống không chết; không nổi không chìm, không nổi không dứt; không hòa hợp, không không hòa hợp; không có tham, không lìa tham, không có sân không lìa sân, không có si không lìa si; không điên đảo không không điên đảo; không có chỗ duyên, không không chỗ duyên, không có hết, không không hết, không có trí không không trí; không tánh thấp không tánh cao; không có ân không không ân, không đi qua không trở lại, không có tánh không không tánh; không thương không ghét, không sáng không tối; không tinh tấn, không giải đãi, không không không bất không, không có tướng không không tướng; không có nguyện không vô nguyện, không tạo tác không không tạo tác; không ẩn mất không không ẩn mất; không vô minh không giải thoát, không vắng lặng không không vắng lặng; không Niết-bàn không không Niết-bàn; không như lý, không không như lý, không biết khắp không không biết khắp; không ra khỏi không không ra khỏi, không điều phục không không điều phục; không giữ giới, không không phạm giới, không tán loạn không không tán loạn; không điều tuệ không ác tuệ, không thức, không không thức, không trụ, không không trụ, không có, không không có, không được không không được, không hiện quán, không không hiện quán; không tác chứng, không không tác chứng, không thông đạt, không không thông đạt. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp, không vì các sự việc này mà có mặt.

Này Thiện Dững Mãnh, như người trong mộng nói đã mộng thấy các loại tự tánh. Nói tự tánh cảnh mộng như thế đều không thật có.

Vì sao? Thiện Dững Mãnh, mộng còn không có huống chi có thể nói có tự tánh cảnh mộng. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa dù giả

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nói có các thứ tự tánh, nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này thật không tự tánh có thể trình bày.

Này Thiện Dững Mãnh, như mộng không vì trình bày các pháp mà xuất hiện như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lại không vì trình bày các pháp mà xuất hiện.

Này Thiện Dững Mãnh, ví như người ảo thuật nói đã thấy các thứ tự tánh của huyền. Nói tự tánh cảnh huyền như vậy đều không thật có.

Vì sao? Thiện Dững Mãnh, huyền còn không có hướng chi có thể nói có tự tánh cảnh huyền. Bát-nhã ba-la-mật-đa dù giả nói có các thứ tự tánh nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này thật không có tự tánh để có thể nói được.

Này Thiện Dững Mãnh, như huyền không vì sinh khởi các pháp mà xuất hiện. Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lại không vì phát khởi các pháp mà xuất hiện.

Này Thiện Dững Mãnh, như người bằng bóng sáng nói về các tự tánh của bóng sáng. Nói tự tánh của bóng sáng như thế hoàn toàn không thật có.

Vì sao? Thiện Dững Mãnh, bóng còn không có hướng chi nói có tự tánh của bóng sáng. Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy giả nói các thứ tự tánh như vậy. Nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này thật không tự tánh để có thể nói.

Này Thiện Dững Mãnh, như bóng không vì trình bày các pháp mà xuất hiện. Bát-nhã ba-la-mật-đa này cũng không vì trình bày các pháp mà xuất hiện.

Này Thiện Dững Mãnh, như người bằng sóng năng trình bày các tự tánh của sóng năng. Nói tự tánh sóng năng như thế đều không thật có.

Vì sao? Thiện Dững Mãnh, năng còn không có hướng chi có thể nói tự tánh của sóng năng. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy giả nói có các tự tánh nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này thật không có tự tánh có thể nói.

Này Thiện Dững Mãnh, như sóng năng không vì trình bày các

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

pháp mà xuất hiện. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lại không vì trình bày các pháp mà xuất hiện.

Này Thiện Dũng Mãnh, như người đứng trong hang núi, nghe tiếng vang trong hang mà hoàn toàn không thấy, hoặc khi tự nói lại nghe tiếng của mình. Bát-nhã ba-la-mật-đa này tuy có nghe các thứ văn tự, nhưng pháp được nghe hoàn toàn không có tự tánh. Chỉ trừ khi nói thì có thể nghe hiểu.

Này Thiện Dũng Mãnh, như tiếng vang không vì trình bày các pháp mà xuất hiện. Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không vì trình bày các pháp mà xuất hiện.

Này Thiện Dũng Mãnh, ví như có người thấy các bọt nước liền nói các thứ tánh chất nhóm bọt. Nói tánh chất tập hợp bọt nước như thế hoặc trong hoặc ngoài hoàn toàn không thể có được.

Vì sao? Thiện Dũng Mãnh, nói tập hợp bọt nước còn không thật có, huống gì có tự tánh mà có thể nói. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy giả nói có các thứ tự tánh nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này không có tự tánh để có thể nói.

Này Thiện Dũng Mãnh, như bọt nước không vì các pháp phát khởi mà xuất hiện. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lại không vì các pháp sinh khởi mà xuất hiện.

Này Thiện Dũng Mãnh, ví như có người thấy bong bóng nước nổi liền nói các thứ tự tánh bong bóng nước nổi. Nói tự tánh bong bóng nước nổi đều không thật có.

Vì sao? Thiện Dũng Mãnh, bong bóng nổi còn chẳng thật có, huống chi tự tánh có thể nói. Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy giả nói có các thứ tự tánh nhưng Bát-nhã ba-la-mật-đa này thật không tự tánh để có thể nói.

Này Thiện Dũng Mãnh, như bong bóng nước không vì các pháp sinh khởi mà xuất hiện. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng lại không vì các pháp sinh khởi mà xuất hiện.

Này Thiện Dũng Mãnh, như người lột cây chuối để tìm lõi, tuy thật không được lõi cây mà có bẹ chuối để dùng. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy không chân thật mà có thể nói.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Thiện Dũng Mãnh, ví như có người vì muốn chỉ bày hư không rộng lớn, dù có nói ra mà không thể chỉ rõ được. Như vậy vì muốn trình bày Bát-nhã ba-la-mật-đa, tuy có nói ra mà Bát-nhã ba-la-mật-đa này không thể trình bày.

Này Thiện Dũng Mãnh, như hư không rộng lớn dù đem các thứ lời nói trình bày, nhưng hư không rộng lớn pháp không chân thật khó thể trình bày được. Như vậy tuy đem mọi thứ ngôn từ trình bày Bát-nhã ba-la-mật-đa mà pháp Bát-nhã ba-la-mật-đa này không có pháp chân thật nào có thể trình bày.

Này Thiện Dũng Mãnh, ví như bóng sáng dù có trình bày rõ mà không thật có pháp nào làm cho nắm lấy được. Tuy không thể nắm lấy mà có sự hiểu rõ. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy mượn văn tự và mọi lời lẽ để nói mà không có pháp nào thật có thể nắm lấy. Tuy không thể nắm lấy mà soi chiếu các pháp.

Này Thiện Dũng Mãnh, như ngọc ma-ni có ánh sáng lớn nhưng trong ngoài của ánh sáng này không thể nào nắm bắt được. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy chiếu sáng tất cả pháp tánh như phần trong ngoài đều không có thể nắm bắt được.

Này Thiện Dũng Mãnh, ví như ánh sáng đèn tuy không dừng lại mà có thể soi rõ, làm cho người có mắt đều xem thấy các màu sắc. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy đối với các pháp đều không có chỗ dừng mà có thể soi rõ, khiến các Thánh giả thấy thật tánh các pháp.

Khi ấy, Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Kỳ diệu thay! Bạch Thế Tôn, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác tuy nói Bát-nhã ba-la-mật-đa mà Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Khi ấy, Thế Tôn bảo Xá-lợi Tử:

–Đúng vậy, đúng vậy, như ông vừa nói! Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Vì sao? Xá-lợi Tử, năm uẩn không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn. Mười hai xứ, mười tám giới cũng không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, vô minh không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn. Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não cũng không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, thường, vô thường, khổ vui, ngã, vô ngã, tịnh bất tịnh, vắng lặng không vắng lặng, điên đảo không điên đảo, các triền cái, kiến hành, tăng ích, tổn giảm, sinh diệt, trụ diệt, tập hợp phát khởi, ẩn mất không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, ngã, hữu tình, người sống, người sinh, người nuôi, chúng sinh, phạm phu ngu si, thân do ý sinh, tuổi trẻ, người làm, người sai làm, người phát khởi, người khiến phát khởi, người nhận, người sai nhận, người biết, người sai biết, người thấy, người làm thấy không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, pháp chắc thật, hư dối, tới lui qua lại, thấy có thấy không, trong ngoài... không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, địa, thủy, hỏa, phong, không, thức giới, Dục, Sắc, Vô sắc giới, hữu tình giới, pháp giới không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, nghiệp quả dị thực, nhân duyên, đoạn, thường, ba đời, ba thời không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, bố thí, keo kiệt, giữ giới, phạm giới, nhẫn nhục, sân hận, tinh tấn, giải đãi, tinh lự, tán loạn, diệu tuệ, ác tuệ, tâm ý thức không ngừng chết sống, tạp nhiễm, thanh tịnh không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi, Khổ, Tập, Diệt, Đạo, Tĩnh lự, Giải thoát, Đăng trì, Đăng chí, vô lượng Thần thông, Không, Vô tướng, Vô nguyện không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, thiện chẳng phải thiện, hữu lậu, vô lậu, thế gian,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

xuất thế gian, có tội vô tội, hữu vi, vô vi, hữu ký, vô ký, đen trắng, đen trắng trái nhau, kém vừa hơn, tham, sân, si không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, thấy nghe hay biết, ý lại, an trụ, tâm tứ, sở duyên, đối nghịch, ganh ghét, xan tham, hòa hợp hai tướng không sinh, không tác, chỉ quán, minh giải, ly tận, diệt nhiễm, vứt bỏ, các chỗ nương tựa, thế tục, thắng nghĩa không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, pháp Thanh văn địa, Độc giác địa, trí Nhất thiết trí, trí vô trước trí tự nhiên trí, trí vô biên, trí vô đẳng đẳng, đại nguyện của Bồ-tát, viên mãn của Thanh văn, viên mãn của Độc giác, vô lượng, vô biên không gì sánh bằng của trí Nhất thiết pháp, nhất thiết pháp như thật vô kiến, nhất thiết pháp tri kiến không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, chân thật, mát mẻ, vắng lặng, cực vắng lặng, rất cực vắng lặng không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, thành thực cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, tướng hảo đầy đủ, các lực vô úy, mười tám pháp Phật bất cộng không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, niết-bàn cho đến tất cả pháp hoặc thiện hoặc chẳng phải thiện đều không thật trọn vẹn, nên Ta nói Bát-nhã ba-la-mật-đa không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, như hư không rộng lớn, không có sắc, không thấy, không hư dối, không tánh, không thật trọn vẹn. Bát-nhã ba-la-mật-đa vô sắc, vô kiến, vô đối, không tánh không thật trọn vẹn.

Xá-lợi Tử, ví như cái cầu vòng tuy có các sắc đẹp hiện ra nhưng không chút thật có. Như vậy, Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy mượn các thứ ngôn ngữ trình bày mà tánh chất sự trình bày chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, ví như hư không tuy dùng các thứ thước tắc đo lường mà chưa từng thấy đo được có chừng năm ngón tay là thật trọn vẹn.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tuy nương vào các thứ tướng ngôn ngữ trình bày nhưng chưa từng thấy có chút tự thể là thật trọn vẹn.

Khi ấy, Xá-lợi Tử bạch Phật:

–Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa này rất khó thấy!

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì người muốn thấy không thể thấy được.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa rất là khó giác ngộ!

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì người giác ngộ chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa này không thể trình bày!

Phật đáp:

–Đúng vậy! Pháp muốn trình bày vô sở đắc được.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa này không phải sự trình bày!

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì không phải pháp trình bày mà xuất hiện.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa lấy không tánh làm tánh!

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa lấy không tánh uẩn, xứ, giới, duyên khởi làm tự tánh, lấy không tánh của các điền đảo, các triển cái, kiến chấp, ái hành làm tự tánh. Lấy không tánh của ngã, hữu tình, dòng sinh mạng, sự sinh khởi, sự nuôi dưỡng, sự trưởng thành, chủ thể luân hồi, ý sinh, nho đồng, khả năng làm việc, khả năng khiến người làm việc, khả năng thọ quả báo, khả năng khiến người thọ quả báo, khả năng tạo nghiệp, khả năng khiến người tạo nghiệp, người biết, người làm cho biết, người thấy, người làm

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

cho thấy mà làm tự tánh.

Lấy không tánh của địa, thủy, hỏa, phong, không, thức giới làm tự tánh. Lấy không tánh của hữu tình giới, pháp giới làm tự tánh. Lấy không tánh của Dục giới, Sắc giới, Vô sắc giới làm tự tánh. Lấy không tánh của bố thí, keo kiệt, giữ giới phạm giới, nhẫn nhục, sân hận, tinh tấn, giải đãi, tinh lự, tán loạn, điều tuệ, ác tuệ làm tự tánh.

Lấy không tánh các pháp phần Bồ-đề, Thánh đế, Chỉ quán, vô lượng Thần thông, Tinh lự, Giải thoát, Đẳng trì, Đẳng chí, giải thoát làm tự tánh.

Lấy không tánh của tận ly, nhiễm diệt làm tự tánh. Lấy không tánh của không sinh trí, diệt trí, Niết-bàn làm tự tánh. Lấy không tánh của Thanh văn địa, Độc giác địa, Phật địa, Thế tục tri kiến, Thắng nghĩa tri kiến và Vô trước trí, trí Nhất thiết trí làm tự tánh.

Xá-lợi Tử thưa:

–Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì pháp hoàn thành và hoại diệt mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không vì hoàn thành pháp sinh khởi, không vì hoại diệt pháp vô ngã mà xuất hiện.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì duyên pháp làm phương tiện mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì tất cả pháp không vì sở duyên, nên không vì pháp như thế có thể làm sở duyên mà phát khởi Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa đối với tất cả pháp không vì thêm bớt mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như vậy, không thấy có pháp có thể thêm bớt.

Xá-lợi Tử thưa:

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì vượt khỏi tất cả pháp mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Bát-nhã ba-la-mật-đa không thấy có pháp có thể vượt khỏi.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì tổn, ích tất cả pháp mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp tổn, ích vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì tập hợp, xa lìa tất cả pháp mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể hợp tan.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp mang đi để điều phục mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp mang đi để điều phục.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp làm ân, oán mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp đối với người kia làm ân oán vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có khởi lên không khởi mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

có thể sinh khởi, không sinh khởi.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có chút tương ứng không tương ứng mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể cùng tương ứng không tương ứng vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không vì đối với pháp có chút ở chung và không ở chung mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể cùng ở chung, không ở chung.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự sinh khởi không sinh khởi mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy pháp có thể khiến sinh khởi không sinh khởi.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự lưu chuyển không lưu chuyển mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể làm lưu chuyển và không lưu chuyển vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không có chút pháp tác dụng làm vật dụng mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có chút pháp làm tác dụng cho cái khác vì để làm vật dụng mà xuất hiện.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

với pháp chứng đắc tánh bình đẳng tánh, không bình đẳng mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có chút pháp có thể chứng tánh bình đẳng, không bình đẳng vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp lấy, bỏ mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể lấy hay bỏ vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự tác động mà xuất hiện.

Phật dạy:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp đối với cái kia có sự tác động vậy.

Khi ấy, Xá-lợi Tử lại bạch Phật rằng:

–Bát-nhã ba-la-mật-đa này rất là sâu xa.

Phật đáp:

–Đúng vậy!

–Vì sao? Xá-lợi Tử, các sắc uẩn, xứ, giới sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa này rất sâu xa.

Các chi phần duyên khởi sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Điền đảo, năm triền cái, kiến chấp, ái hành sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa như vậy.

Ngã, hữu tình... sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa.

Hý luận, không hý luận sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Bồ thí, keo kiệt, giữ giới, phạm giới, nhẫn nhục, giận dữ, tinh tấn, giải đãi, tĩn lự, tán loạn, diệu tuệ, ác tuệ sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa như vậy. Khổ, tập, diệt, đạo giải thoát, giải thoát tri kiến sâu xa nên Bát-

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Ba đời quá khứ, vị lai, hiện tại bình đẳng sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Các lực, những điều không sợ, mười tám pháp Phật bất cộng... sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Vô lượng thân thông sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa. Trí không chấp vào ba đời, trí tận tất cả Phật pháp, trí không sinh, trí diệt, trí vô tác, trí lià nhiễm sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa, trí bỏ các triền cái sâu xa nên Bát-nhã ba-la-mật-đa rất sâu xa.

Này Xá-lợi Tử, ví như biển lớn sâu rộng không lường như thế, Bát-nhã ba-la-mật-đa này cũng sâu rộng vô lượng. Gọi là sâu nghĩa là sự chứng đạt công đức vô biên.

Này Xá-lợi Tử, ví như biển lớn vô lượng là chỗ tập hợp nhiều loại báu lớn. Như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tập hợp vô lượng, vô số ngọc báu các thứ đại pháp bảo.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì hiển thị tất cả pháp mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có chút pháp nào có thể hiển thị mà xuất hiện.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có trí không trí mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có chút pháp nào có thể gọi là có trí và không trí.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có chứa đựng mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp chứa đựng vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự tiếp nhận mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể tiếp nhận vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có chỗ nương tựa mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể nương tựa.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp giữ lấy mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể giữ lấy vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không vì đối với pháp có sự giữ lấy mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp sinh sự giữ lấy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự đấm trước mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể sinh ra đấm trước vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có sự dừng lại mà xuất hiện.

Phật đáp:

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp có thể cùng dừng lại vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có liên tục có gián đoạn mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp tiếp tục và gián đoạn.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp khởi tham, sân, si, lìa tham, sân, si mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp sinh tham, sân, si hay lìa tham, sân, si vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp phát sinh người biết và người làm cho biết mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp phát khởi sự hiểu biết và làm cho hiểu biết.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp rõ biết bản tánh không bản tánh mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa không thấy pháp có thể biết bản tánh không bản tánh.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không vì đối với pháp có thanh tịnh mà xuất hiện.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy có pháp thanh tịnh vậy.

Khi ấy, Xá-lợi Tử bạch Phật:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa bản tánh thanh tịnh.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì sao? Xá-lợi Tử, các uẩn, xứ, giới bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh như vậy. Duyên khởi, duyên đảo, kiến chấp ái hành, tham, sân, si... bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh như vậy. Ngã và hữu tình, dòng sinh mạng, sự sinh khởi, sự nuôi dưỡng, sự trưởng thành, chủ thể luân hồi, ý sinh, nhu động, khả năng làm việc, khả năng khiến người làm việc, khả năng tạo nghiệp, khả năng khiến người tạo nghiệp, khả năng thọ quả báo, khả năng khiến người thọ quả báo, cái biết, cái thấy bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Đoạn, thường, vô biên bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã bản tánh thanh tịnh, nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi, Tịch lự, Giải thoát, Đăng trì, Đăng chí, Từ, Bi, Hỷ, Xả bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Các không, duyên đảo, khổ, tập, diệt, đạo, Thần thông, Thánh đạo, Thanh văn địa, Độc giác địa, Phật địa, Pháp, Tăng bảo, pháp Thanh văn thừa, pháp Độc giác thừa, pháp Bồ-tát thừa, giải thoát, giải thoát tri kiến, Niết-bàn bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Pháp quá khứ, vị lai, hiện tại, vô trước tri kiến, mười tám pháp Phật bất cộng... bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh. Dục giới, Sắc giới, Vô sắc giới, địa, thủy, hỏa, phong, không, thức giới, hữu tình giới, pháp giới bản tánh thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa bản tánh thanh tịnh.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không sắc, không thấy, không sự đối ngại.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy chút pháp có sắc, có thấy, có sự đối ngại.

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không có sự làm.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Người có thể làm chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không sự hướng đến.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy pháp có thể hướng đến.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không thể thiết lập.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy pháp có thể thiết lập.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là không cộng chung.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không thấy pháp có thể cộng chung.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là vô tướng.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Lấy tướng các pháp chẳng thể nắm bắt được vậy.

Xá-lợi Tử thưa:

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa không sự soi rõ.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Sự có thể soi rõ không có thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử thưa:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn, như vậy Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là vô biên.

Phật đáp:

–Đúng vậy! Vì sao? Xá-lợi Tử, các uẩn, xứ, giới vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Duyên khởi, điên đảo, kiến chấp, ái hành, tham, sân, si... vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Đoạn, thường, thời trước, thời sau, thời giữa vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Niệm trụ, Chánh đoạn, Thần túc, Căn, Lực, Giác chi, Đạo chi, không điên đảo, vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Tịch lự, Giải thoát, Đăng trì, Đăng chí, sở duyên, giải thoát, giải thoát tri kiến vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Thanh văn địa, Độc giác địa, Phật địa, Phật, Pháp, Tăng bảo, pháp Thanh văn thừa, pháp Độc giác thừa, pháp Bồ-tát thừa vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên. Ngã, hữu tình... Dục giới, Sắc giới, Vô sắc giới, vô lượng thần thông, các triền cái, quá khứ, vị lai, hiện tại, tri kiến, vô trước, vô kiến, địa, thủy, hỏa, phong, không, thức giới, hữu tình giới, pháp giới... vô biên nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô biên.

Xá-lợi Tử, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đầu, giữa, sau đều chẳng thể nắm bắt được, đối với các pháp cũng không có sự sở đắc.

Xá-lợi Tử, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không bờ bến.

Xá-lợi Tử, như biên giới hư không rộng lớn chẳng thể nắm bắt được. Như vậy biên giới của Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng chẳng thể nắm bắt được.

Xá-lợi Tử, phải biết chỗ, đầu, giữa, sau của Bát-nhã ba-la-mật-đa đều không bờ bến cũng không phương, cõi.

Xá-lợi Tử, duyên khởi, điên đảo, các triền cái, kiến chấp ái hành, tham, sân, si, ngã, hữu tình... Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã, pháp phần Bồ-đề, Tịch lự, giải thoát, đăng trì, đăng chí, vô lượng thần thông, minh thoát, giải thoát tri kiến, các pháp phàm phu, pháp Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát Phật và các pháp môn khác không bờ bến nên phải biết Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không bờ bến.

Xá-lợi Tử, bờ bến của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng thể nắm bắt được nên gọi không bờ bến. Vì không chẳng thể nắm bắt được nên gọi không bờ bến.

Xá-lợi Tử, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa vì không bờ bến nên gọi là vô biên, vì vô biên nên gọi là không bờ bến.

Xá-lợi Tử, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa tánh ngã tánh chấp giữ chẳng thể nắm bắt được nên gọi là không biên giới, không bến. Vì tất cả pháp không bờ, không bến nên phải biết Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng không bờ bến. Vì hư không rộng lớn, không bờ bến nên phải biết các pháp cũng không bờ bến.

